

олімпійським чемпіоном в бігу на 100 метрів. Своїми виступами та рекордами Болт збільшив кількість прихильників легкої атлетики, а також зробив її ще привабливішою для спонсорів.

Перспектива подальших досліджень полягає у висвітленні біографій видатних спортсменів – олімпійських чемпіонів, чий спортивний шлях є унікальним та може бути прикладом для наслідування.

Список використаної літератури:

1. Булатова М.М. Олімпійський рух: історія і сучасність. Київ. 2021. Кн.2. 672 с.
2. Олімпійська хартія МОК (17.07.2020). URL: <http://www.noc-ukr.org>
3. Усейн Болт. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D1%81%D0%B5%D0%B9%D0%BD_%D0%91%D0%BE%D0%BB%D1%82
4. Usain Bolt. URL: <https://olympics.com/en/athletes/usain-bolt>
5. Usain Bolt. URL: <https://worldathletics.org/athletes/jamaica/usain-bolt-14201847>

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ВЕСЛУВАЛЬНОГО СЛАЛОМУ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ

Олександра Горлова, Дар'я Окунь

*Харківська державна академія фізичної культури
Харків, Україна*

Анотація. У тезах розкрито сутність, зародження та особливості розвитку веслувального слалому. Веслувальний слалом — різновид спортивного веслування, що полягає в проходженні на швидкість дистанції, яка визначається порядком розташування воріт, які виставляються на річці з порогом або на спеціально облаштованому каналі. Швидка реакція, швидке мислення, своєчасність, спритність і фізична сила є ключовими компонентами веслувальників-слаломістів.

Ключові слова: веслувальний слалом, історія, спорт, федерація.

Вступ. Веслувальний слалом – це дисципліна веслування на байдарках і каное, зокрема подолання на швидкість розміченої воротами дистанції: ділянки порожнистої річки або штучної траси (швидкість потоку води має бути не меншою, ніж 2 м/с). Це одна з двох дисциплін веслування на байдарках та каное на літніх Олімпійських іграх, і Міжнародний олімпійський комітет (МОК) називає її слаломом на байдарках та каное [1, 2].

Веслувальний слалом є однією з шести технічних дисциплін Міжнародної федерації веслування. Фактична історія слалому на бурхливій воді розпочалася 11 вересня 1932 року у Швейцарії, де було проголошено, що “Веслувальний слалом – це тест бурхливої води”. Ідея прийшла від гірських лиж, де такі характерні терміни, як “Зима, Сніг та Лижний слалом” були модифіковані у “Літо, Вода та Веслувальний слалом” [3].

Не дивлячись на гарну легенду, веслувальний слалом народився саме на “рівній воді”. Але дуже швидко цей молодий вид спорту був перенесений на бурхливу воду з порогами та природною течією річок. Саме пороги та потужна течія гірських річок люблять слаломісти. Близькість людини до природи внесла цей спорт: дружбу, позитивні емоції, співробітництво між національними командами різних країн [3, 4].

Мета дослідження – проаналізувати історію розвитку веслувального слалому в Україні та за кордоном.

Методи дослідження: аналіз літературних джерел, аналіз Інтернет-джерел.

Результати дослідження та їх обговорення. Історія веслувального слалому (слалому на бурхливій воді) розпочалася 11 вересня 1932 року на річці Арі у Швейцарії.

Перший чемпіонат світу з веслувального слалому під патронажем Міжнародної федерації каное було проведено у 1949 році в Женеві (Швейцарія), у якому з восьми представлених дисциплін у чотирьох були першими французи і в трьох — господарі чемпіонату. Історію веслувального слалому умовно можна розділити на три періоди: 1949–1972 рр., 1972–1992 рр. та з 1992 року до теперішнього часу. Для першого періоду характерні зміни конструкції та матеріалів човнів (розбірні, з потужним каркасом та з брезентової тканини байдарки були замінені міцними склопластиковими човнами). Протягом другого періоду змінилися та спростилися правила змагань. Третій період розпочався з включення веслувального слалому до програми Олімпійських ігор та привніс зміни до правил веслувального слалому (були змінені штрафи та система двох спроб).

Офіційні змагання проводяться в човнах класів:

К-1-М — байдарка-одиночка чоловіча.

К-1-Ж — байдарка-одиночка жіноча.

С-1-М — каное-одиночка чоловіча.

С-1-Ж — каное-одиночка жіноча.

Також у програму Чемпіонату світу входять «командні перегони», які проводяться в кожному з класів. Командні перегони не є олімпійськими видами програми [4].

В Україні цей вид спорту розвивається з другої половини 20-го ст. З 2000 року цим займається Федерація веслувального слалому України. Кожного року спортсмени зі спортивних шкіл міст (Харків, Суми, Дніпро, Павлоград, Первомайськ (Миколаївська обл.), Полтава, Київ, Вінниця та Львів) змагаються на чемпіонатах, кубках України та всеукраїнських змаганнях у різних вікових категоріях. Зазвичай змагання проходять на річці Південний Буг (с. Сокілець, Вінницька обл. та с. Мигія, Миколаївська обл.), річці Рось (м. Богуслав, Київська обл.), річці Сейм (м. Путивль, Сумська обл.) та в Карпатах на річках Чорний Черемош і Прут.

Глобальна популярність веслувального слалому різко зросла після того, як ця дисципліна стала постійно присутньою в програмі Олімпійських ігор після її повернення на Олімпійських іграх у Барселоні 1992 року. Ця дисципліна

спочатку була найпопулярнішою в Європі, але завдяки інтересу до Олімпійських ігор зараз існує п'ять континентальних асоціацій і 167 національних федерацій, які є членами ICF (Міжнародна федерація каное)

В Україні працюють школи веслувального слалому в містах: Київ, Харків (дві школи), Дніпро, Вінниця, Львів, Первомайськ (Миколаївська обл.). Змагання проводяться на річках Південний Буг (Вінницька область с. Сокилець та Миколаївська область с. Мигія (заповідник «Бузький Гарт»)), р. Прут (м. Яремче Івано-Франківська область), р. Ч. Черемош (с. Красник Івано-Франківська область) та р. Рось (м. Богуслав Київська область). Розвитком веслувального слалому в Україні займається Федерація веслового слалому України [3, 5].

У 2015 на Кубку світу вперше була представлена дисципліна „екстрим-слалом" („каяк-крос“). У Парижі 2024 „каяк-крос" вперше увійде до олімпійської програми: одночасно чотири спортсмени стартують і змагаються в суміжних дисциплінах веслувального слалому на одній трасі [6].

Висновки. Веслувальний слалом розвивається, набирає популярність в світі, ним можуть займатися люди різного віку та рівня фізичної підготовленості, все це підкреслює красу даного виду спорту. Чоловіки та жінки продовжують змагатися як на каное (де спортсмени використовуючи весло з однією лопастью), так і на байдарках (де спортсмени використовують весло з двома лопастями). Швидка реакція, швидке мислення, своєчасність, спритність і фізична сила є ключовими атрибутами веслувальників, які долають швидко течію, крутячись і повертаючись через ворота.

Перспектива подальших досліджень полягає у визначенні шляхів удосконалення тренувального процесу у веслувальному слаломі.

Список використаної літератури:

1. Okun D., Mulyk K. (2017) Investigation of the relationship between the indicators of physical preparedness and the basic technique elements of young water-slalom athletes. Slobozhanskyi herald of science and sport, 2017, No5(61), pp. 69-71
2. International Canoe Federation URL: <https://www.canoeicf.com/olympic-canoe-slalom-history>
3. ФЕДЕРАЦІЯ ВЕСЛОВОГО СЛАЛОМУ УКРАЇНИ URL: <https://www.kayaking.com.ua/>
4. Львівський обласний осередок федерації веслового слалому України URL: <https://www.noc.lviv.ua/lvivskyj-oblasnyj-oseredok-federatsiji-veslovoho-slalomu-ukrajiny>
5. Markus Flechtner. Kanu-Slalom-Ergebnis-Archiv. URL: <https://www.canoeslalom.net/doku.php/start>
6. Olympics. URL: <https://olympics.com/de/paris-2024/sportarten/kanu-slalom>